

KOF over vaccinatie-criticasters uit de medische/expertthoek

Onderstaande 12 key opinion formers (publieke figuren, KOF) uiten zich vaak en al wat langer in de media over het coronabeleid en specifiek over de vaccinatiestrategie. Het zijn de criticasters die veelal door journalisten worden benaderd om te reageren op vaccinontwikkelingen – zowel in de krant als aan tafel bij de talkshows. Sommige KOF hebben een bredere opvatting en mening dan alleen de vaccinatiestrategie. Anderen worden vooral gevraagd naar hun mening (of geven die zelf via social media) over de vaccinatiestrategie. Er zitten veel OMT- en RedTeam-leden bij, wat contact met hen wellicht ingewikkeld kan maken, aangezien de behoefte in vooral de eerste club is om onafhankelijk te kunnen zijn. Een tweede observatie is dat media veelal oud-betrokkenen bij crisisbestrijding bevrage naar hun mening. Ook met die groep kan contact lastig zijn, omdat zij wellicht vooral willen aantonen 'niet meer bij het Haagse kliekje' te behoren.

Ik zie vooral opvattingen over onderstaande subthema's:

- Snelheid van vaccineren
- Volgorde van de doelgroepen (GR-advies)
- Praktische uitvoering
- Communicatie
- Uitstel van tweede prik*
- Algehele kritiek (op vaccinatiebeleid alsook coronabeleid-breed)

1. LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers [snelheid van vaccineren + volgorde]

Blijft herhalen dat het vaccineren 'sneller moet' om de druk op de ziekenhuizen te verlichten (bij Jinek, aan NOS, in Telegraaf). "Nood breekt wet. Je moet nu prikken." Volgens hem liggen er momenteel 400.000 vaccins in Nederland klaar om gebruikt te worden en kunnen er per week zo'n 125.000 mensen gevaccineerd worden. Hij laat weten dat de GGD'en, die voor het grootste deel verantwoordelijk zijn voor het vaccineren, daarbij eventueel hulp kunnen krijgen van de ziekenhuizen. Kuipers noemt het risico dat mensen lopen door de tweede prik uit te stellen "allemaal maar relatief". Maakte zich eerder hard voor het eerst vaccineren van ziekenhuispersoneel. Heeft 'geen spijt' dat dit ten kosten ging van andere doelgroepen.

5.1.2e

5.1.2i OMT

3. [5.1.2e 5.1.2e] [algehele kritiek]

Verbaast zich over het 'trage vaccinatietempo'. "Ik heb er geen woorden voor." Pleit voor de inzet van militairen. Wil zo snel mogelijk bij de groep twintigers en dertigers aankomen, "omdat dat de groepen zijn die een grote rol in de verspreiding spelen." Is het wel eens met uitstellen tweede prik.

4. [5.1.2e]

[snelheid + praktische uitvoering]

5.1.2e herhaalt in de media dat hij er 'treurig' van wordt dat er nog zo weinig mensen zijn ingeënt. "Verbijsterend en beschamend". Kritiek op VWS, dat in zijn ogen ongeschikt is voor de uitvoering: "VWS is een beleidsministerie dat niet geschikt is om een logistieke operatie in een acute situatie te leiden. Logistiek krachtige mensen de leiding geven, bleek in 2009 een gouden keuze, dat heeft ontzettend goed gewerkt." Pleit voor een belangrijke rol voor Defensie. Begrijpt tot slot het besluit om niet te starten met mensen die het meeste risico lopen niet: "Op het moment dat je afwijkt van een wetenschappelijk goed onderbouwd advies, moet je wel goeie argumenten hebben. Ik ben die niet tegengekomen. Mensen ergens heen vervoeren, kunnen wij toch ook als een georganiseerd land?"

5. [5.1.2e 5.1.2e]

[snelheid + communicatie]

Vindt het "onvoorstelbaar" dat het zo lang geduurd heeft tot er een plan werd opgesteld om de bevolking te vaccineren. "We wisten al in maart dat er een vaccin zou komen", zegt 5.1.2e "Ik zou zeggen: toen had je moeten beginnen met een draaiboek bouwen. En niet in achterkamertjes, maar met degenen die ermee moeten werken." Ook uit hij doorlopend kritiek op de communicatie. "Er komt ook veel gedoe met de communicatie. Die is onvoldoende geweest. Nu gaan groepen zich afvragen: hoezo moet ik gevaccineerd, en wil ik dat wel? Daar moet je in de

draaiboeken alle aandacht voor hebben dat die mensen tijdig en rechtstreeks informatie krijgen. Zodat ze er ook met plezier naartoe gaan." Hij bekritiseert het 'via de pers' mensen informeren over de vaccinatiestrategie: "Je moet mensen direct aanspreken."

6. 5.1.2e 5.1.2e
[snelheid + praktische uitvoering]

5.1.2e blijft herhalen dat Nederland sneller moet vaccineren – "niet zeuren, maar prikken". Gebruikt de praktijk uit Engeland om aan te geven hoe het wél moet. "In Groot-Brittannië zijn de eerste twee weken al 400.000 mensen gevaccineerd." Ergert zich aan de 'overloze' debatten en trage besluitvorming. Pleit er voor om veel meer gebruik te maken van huisartsen. Wel voorstander van het uitstellen van de tweede prik.

5.1.2e

5.1.2i OMT

8. 5.1.2e 5.1.2e
[communicatie]

Zegt over de website www.coronavaccinatie.nl: "die website snapt geen normaal mens". Hij noemt de huidige informatievoorziening over het vaccin 'amateuristisch'.

9. 5.1.2e 5.1.2e **[volgorde]**

5.1.2e heeft de indruk dat het kabinet "zich ad hoc laat beïnvloeden door partijen met gezag die gaan roepen om het vaccin." 5.1.2e was niet onder de indruk van het argument om het Pfizer-vaccin niet in de verpleeghuizen te gebruiken omdat dit logistiek lastig zou zijn. "Andere landen doen het wel. Er is, net als eerder deze crisis, te weinig vooruitgedacht." Vanuit de epidemiologie is beginnen met de zorgverleners minder logisch, legt 5.1.2e uit. "Het vaccin geeft hen persoonlijk bescherming, maar wat je met vaccinatie wil bereiken is bescherming van de risicogroepen als ouderen. Daar zit de grootste ziektelast." Het is volgens 5.1.2e zelfs de vraag of het eerst inenten van ouderen voor zorgverleners niet gunstiger zou zijn. "Dan zie je het snelst een daling van ziekenhuisopnames. Het grootste probleem van veel zorgverleners is dodelijke vermoeidheid. Het beste medicijn dat je hen kunt geven is zorgen dat de instroom van patiënten minder wordt." Op social media ageert hij tegen de 'politieke spelletjes': "Wanneer je vaccinatiebeleid degradeert tot een politiek speeltje waar schaars vaccin gaat naar de hardst roepende, in plaats van naar de 1e doelgroep, ondermijnt je een van de belangrijkste pilaren van de moderne vaccinatie: publiek vertrouwen. Dit kabinet blijft met vuur spelen."

10. 5.1.2e 5.1.2e **[volgorde]**

Uit stevige kritiek op het afwijken van het advies van de Gezondheidsraad. "De volgorde wordt telkens veranderd, met de schijn van 'landje-pik'. Ik vind het uit democratisch oogpunt bedenkelijk als je zo van de instituties afwijkt." De IC's blijven, volgens 5.1.2e, net zo hard vollopen als alle verpleegkundigen gevaccineerd zijn. "Hooguit kun je zeggen dat ze minder ziek worden, maar het [...] is geen middel tegen ziekteverzuim." Leeftijd zou 'altijd prioriteit' moeten hebben.

11. 5.1.2e **[volgorde]**

"In eerste instantie worden ouderen gevaccineerd. Dat is een keuze voor de veiligheid van die mensen, maar het helpt niet om het virus te remmen. Daarom heb ik er voor gepleit om eerst alle mensen onder de dertig in te enten."

12. 5.1.2e 5.1.2e **[algehele kritiek]**

Uit zeer felle kritiek n.a.v. de productieproblemen bij AstraZeneca: "Ik begrijp eigenlijk niet waar het RIVM mee bezig is en kan geen strategie ontdekken. Er moet veel meer openheid vanuit het ministerie en het RIVM komen. Laat weten wat het plan B is nu blijkt dat we veel minder AstraZeneca-vaccins krijgen. We hebben het over 60 procent minder, dat gaat om miljoenen mensen! Misschien is er helemaal geen plan B en is er verkeerd gegokt. Zijn er te veel troeven op dit vaccin gezet."

* **Uitstel van tweede prik**

De meeste criticasters lijken voorstander te zijn van het besluit de tweede prik uit te stellen, of laten zich er niet of nauwelijks over uit. Enkele relevante KOF hebben zich hier wel over uitgelaten; dit zijn vooralsnog vooral de stakeholders die redelijk genuanceerd naar de vaccinatiestrategie kijken, zie ook hieronder:

Wel veel zorgen dat dit het virus de kans geeft te muteren in een nieuwe variant die resistent is tegen het vaccin (o.a. [redacted] 5.1.2e [redacted]

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] **UMCU**) of dat mensen na de eerste prik hun gedrag aanpassen en dan mensen besmetten [redacted] 5.1.2e [redacted]

[redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] geeft vandaag wel aan te blijven twijfelen. Volgens haar is een tweede prik doorgaans wel echt nodig om een goede afweerreactie te krijgen, vooral omdat de bescherming tegen het virus dan beter en sterker wordt. "We hebben die data natuurlijk nog niet voor de coronavaccins, maar het is zeer waarschijnlijk dat je bij twee prikken ook langer beschermd bent." Ook veel virologen zijn tegen het uitstellen of afschaffen van de tweede prik, zegt [redacted] 5.1.2e [redacted] "Virologen zijn bang dat met één prik mensen maar gedeeltelijk beschermd zijn en het virus niet goed wordt bestreden. Hierdoor zouden nieuwe varianten van het virus kunnen ontstaan die resistent worden tegen het vaccin."